

Calle Karlsson
Stabschef
Calle.Karlsson@Trelleborg.se
0410-73 39 35

Samråd för Fördjupad översiktsplan för Trelleborgs stad 2035

Kommunstyrelsen beslutade den 4 september 2019 (KS 2019-09-04, § 200), att samråda om förslag till Fördjupad översiktsplan för Trelleborgs stad 2035. Samrådet pågår under perioden 20 september – 22 november 2019. Synpunkter ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 22 november.

Bildningsnämndens synpunkter

Bildningsnämnden har under lång tid samt återkommande i flera olika sammanhang, påtalat vikten av att platser för nya förskolor och skolor pekas ut i den fysiska planeringen. Det är positivt att sådana utpekade ytor nu finns med i översiktsplanen för orter och landsbygd, samt att de kommer finnas med i den fördjupade översiktsplanen för Trelleborgs stad.

Tillgång till bra förskolor och skolor i kvalitativa skolbyggnader är en viktig del i arbetet att bygga och utveckla en attraktiv stad som lockar nya medborgare till kommunen. Det är inte minst viktigt för att föräldrar med högre utbildning ska vilja bosätta sig i Trelleborg. För de flesta föräldrar är det viktigt med förskola och skola nära hemmet. Att minska behovet av föräldrar som skjutsar sina barn till skolan med bil och kostsamma skolskjutstransporter är dessutom bra både för miljön och för kommunens ekonomi. Mot den bakgrunden menar bildningsförvaltningen att det är av stor vikt att ha med behovet av förskola och skola i planeringen av nya utbyggnadsområden.

För att kunna hålla en god kvalitet i samtliga förskolor och skolor har barn- och elevunderlaget på respektive enhet stor betydelse. Det är viktigt att kommunen på olika sätt arbetar för ökad social mobilitet och blandning av elever med olika bakgrund i kommunens skolor. Planeringen för nya bostäder, med en blandning av olika typer av bostäder och upplåtelseformer i samma område, är i det sammanhanget ett effektivt verktyg. Satsningar på förskolan och skolan, både vad gäller skolbyggnaderna och verksamheten, kan också bidra till att locka elever till förskolan/skolan och nya invånare till socioekonomiskt svagare områden.

Behov av nya förskolor och skolor

I februari 2019 presenterades två utredningar där den ena handlade om kapacitet i befintliga förskole- och skollokaler, behov att avveckla och utveckla befintliga enheter och behov av nya förskolor och skolor för att möta en ökande befolkning.

Den andra utredningen tittade på den pedagogiska organisationens ändamålsenlighet. Utredningarna lämnade bland annat nedan förslag.

- Organisera för större förskolor och skolor
- Samlokalisera förskolor och skolor för ökat samarbete, bra överlämningar och flexibelt lokalutnyttjande över tid
- Utveckla skolan i ett F-9-perspektiv, dvs. fler F-9-skolor
- Avveckla lägenhetsförskolor, paviljonger och små enheter inom förskolan
- Avveckla paviljonger vid Ljunggrenska skolan, Kattebäckskolan och Bäckaskolan
- Avveckla Östra skolan, Kattebäckskolan (bygg om till förskola), Alstad skola och Klagstorps skola
- Utveckla Bäckaskolan och Fågelbäcksskolan som en f-9-skola genom om- och tillbyggnad och samla all grundsärskola till den nya skolan
- Utveckla Ljunggrenska skolan (idag F-3) som en F-6-skola och Liljeborgsskolan/Ljunggrenska skolan i ett F-9-perspektiv

Utredningen avseende lokalkapacitet och framtida förskolor och skolor lämnade också förslag på placeringar av nya förskolor och skolor. Utredningarna redovisade behov av 111 nya förskoleavdelningar till år 2033, varav 107 avdelningar i tätorten. 45 av dessa avdelningar behövs för att möjliggöra avveckling av befintliga förskolelokaler. När det gäller grundskolan redovisades att antalet barn 6-15 år ökar med 800 barn till 2026 och ytterligare 670 barn till 2033, jämfört med 2019. Detta är ökande behov exklusive avveckling av befintliga skolenheter och paviljonger enligt ovan. Kapacitetsutredningen visar i stort, att skolorna i tätorten är fulla och att lediga platser finns i skolorna på landsbygden.

Ovan redovisade behov bygger på en befolkningsprognos som utgår från att alla bostadsbyggnadsprojekt som planeras och är möjliga faktiskt genomförs. Prognosen överskattar därför sannolikt kommande befolkningsökningar. Samtidigt ger prognosen en bra bild av var det kommer behövas förskolor och skolor kopplat till planerat bostadsbyggande som sannolikt blir av förr eller senare. Därav är redovisade behov ett bra underlag för arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

Behov av större förskolor och skolor

Enligt förslag till *Finansiella strategier för framtida investeringsbehov*, som för närvarande är utskickat på remiss, finns behov av ett långsiktigt effektiviseringsarbete motsvarande i genomsnitt knappt en procent per år för att en höjning av kommunens skattesats ska kunna undvikas. I genomförandet av de effektiviseringar som kommer krävas ser bildningsnämnden att kommunen bland annat måste arbeta med effektiviseringar i lokalförsörjningsarbetet. Större förskole- och skolenheter är i det sammanhanget en av flera viktiga frågor. Större enheter ger förutsättningar för ökad yteffektivitet, effektivare skolorganisation vad gäller exempelvis ledning, administration och vaktmästeri samt minskat behov av transporter, exempelvis mattransporter från tillagningskök till mottagningskök på mindre enheter. Större enheter möjliggör också en högre grundbemanning och minskat behov av vikarier samt bättre förutsättningar för utvecklingsarbete och kollegialt lärande.

Nya förskolor bör byggas med plats för minst 160 barn och skolor bör ha plats för minst 550 elever.

Plats för nya förskolor och skolor i den förtätade staden

Bildningsnämnden håller med om att det är en utmaning att hitta tillräckligt stora ytor i den förtätade staden för nya större förskole- och skolenheter. Det är framför allt behovet av friytor, dvs. förskolegårdarnas och skolgårdarnas storlek, som påverkar hur stor yta som behövs för ett visst antal barn eller elever. Lokalytan per barn/elev är mindre än ytan per barn/elev utomhus, och förskolan eller skolan kan dessutom byggas i flera våningar.

Eftersom behovet av större enheter är av avgörande betydelse för kommunen, menar bildningsnämnden att kommunen måste arbeta med kvalitet i förskolornas och skolornas gårdar, samt i parker och andra grönområden som också måste kunna samutnyttjas av förskolor/skolor och allmänheten. Förskolor och skolor bör i så stor utsträckning som möjligt placeras i anslutning till befintliga grönområden. Möjligheter att komplettera gårdarna med utemiljöer på tak behöver också utredas och tas tillvara i byggprojekten, liksom möjligheten att arbeta med utegrupper som förlägger sin utevistelse på andra platser än den egna förskolegården. Utifrån en avvägning mellan olika behov och intressen gör bildningsnämnden också bedömningen att det kan bli nödvändigt att revidera eller göra avsteg från kommunens egna riktlinjer för förskolors och skolors utemiljöer, vad avser krav på friyta per barn/elev.

Inom ramen för det strategiska lokalförsörjningsarbetet förs en diskussion om i vilken utsträckning kommunen ska bygga respektive driva förskolor och skolor i egen regi och vilken utsträckning kommunen istället ska förhyra lokaler eller släppa fram fristående förskole- och skolaktörer. Det kan i det sammanhanget finnas fristående aktörer som är intresserade av att driva förskolor som är mindre än de förskolor med plats för minst 160 barn som bildningsnämnden förespråkar. I den utsträckning sådant intresse finns menar bildningsnämnden att kommunen bör verka föra att den fristående verksamheten etablerar sig där det inte är möjligt att bygga större enheter.

Utredningen avseende pedagogiskt ändamålsenlig skolorganisation framhåller som positivt, att elever från Skegrie skola, Smygeskolan och Serresjöskolan går årskurs 7-9 på Liljeborgsskolan i Trelleborg (förutsatt att de inte väljer annan skola). Bildningsförvaltningen gör dock bedömningen att utredningens rekommendation att utveckla skolorganisationen med fler F-9-skolor, väger tungt. Förutom de fördelar som finns med F-9-skolor i övrigt skulle om- och tillbyggnader av ovan nämnda skolor, för att möjliggöra att eleverna går kvar i årskurs 7-9, minska behovet av skolplatser i tätorten samt minska behovet att transportera elever från landsbygden in till Trelleborg.

Föreslagna platser för nya förskolor och skolor

Föreslagna placeringar för nya förskolor och skolor i den fördjupade översiktsplanen följer i stora delar de förslag som lämnades i utredningen avseende lokalkapacitet och framtida förskolor och skolor.

I den fördjupade översiktsplanen redovisas dock inte pågående om- och tillbyggnader av Solrosens förskola och Gertrudsgårdens förskola, eller planerna att bygga en ny större förskola på samma plats där Högalids förskola tidigare låg för att möjliggöra att den utökade verksamheten flyttar tillbaka från tillfälliga paviljonger vid vattentornet. Om- och tillbyggnaden av Solrosens förskola innebär en utökning med två avdelningar samt avveckling av två avdelningar i paviljonger. Om- och tillbyggnaden av Gertrudsgårdens förskola innebär en utökning med fyra avdelningar.

Den fördjupade översiktsplanen utgår från förskolor med ca 8 avdelningar medan utredningen föreslår förskolor med 10 avdelningar vid Österlid, Malörten, Bäckaskolan, Kattebäckskolan, Västra Sjöstaden och Sjöstaden. När det gäller Bäckaskolan så pågår det en förstudie avseende utveckling av hela området Bäckaskolan/Fågelbäcksskolan, där det ingår en förskola med just 10 avdelningar. Å andra sidan har den fördjupade översiktsplanen med förslag på nya förskolor i Folkets park och Fagerängen som inte finns med i utredningen. När det gäller Folkets park så har den placeringen avsiktligt utelämnats i utredningen eftersom det då inte bedömdes möjligt att bygga en förskola med plats för minst 160 barn.

Ytorna som pekas ut för nya förskolor i den fördjupade översiktsplanen varierar i storlek mellan 4500-9000 kvm. I det fortsatta arbetet, efter samrådet och innan utställningen, är det viktigt att förslagen kvalitetssäkras så att det tydligare framgår hur stora förskolor som kan byggas på respektive plats, samt att det säkerställs att det är möjligt att bygga för minst 160 barn.

När det gäller behov av nya skolor så har de utredningar som presenterades våren 2019, utöver utveckling av befintliga enheter, pekat ut behov av två nya F-9-skolor i tätorten. En ny skola i Sjöstaden och ytterligare en i tätorten.

När det gäller Sjöstaden så har bildningsförvaltningen tidigare, utifrån varierande uppgifter om hur många bostäder som kommer byggas inom området, kommunicerat att det kommer behövas flera förskolor och kanske mer än en ny grundskola inom området. Bildningsförvaltningen har också kommunicerat att det beroende på möjligheter att tillgodose behov i de befintliga delarna av tätorten, kan finnas behov av en viss överkapacitet inom Sjöstaden för att kompensera en eventuell brist på platser i tätorten utifrån fortsatt förtätning.

Den fördjupade översiktsplanen föreslår en ny grundskola på Köpingetomten. En fristående aktör planerar för en etablering inom området. Bildningsförvaltningen har också fått signaler att samma aktör eventuellt planerar för en förskola inom området.